

MELDURIN

Tá høvuðspersónurin í bókunum hjá Lisbeth Nebelong, Lisa, kemur aftur til Føroya sum tilkomin kvinna, býr hon á Hotel Hafnia og situr og hyggur yvir á borgina, sum plagdi at vera hennara heim. Tað hevur rithøvundurin, Lisbeth Nebelong, eisini mangan gjørt, tá hon hevur verið í Føroyum fyri at skriva ella gera research til bøkurnar

Myndir: Álvur Haraldsen

Tríbóka-verkið

Seinasta bókin í røðini um Lisu og Kára, »Møde i mol«, liggur nú í handlunum og eitt tríbókaverk um viðurskifti og kenslur millum Føroyar og Danmark er liðugt.

Fyrsta bókin í røðini: Når engle spiller Mozart kom út í 2003. Hetta var søgan um Lisu, sum flytir til Føroya sum hálvvaksin og hittir sín sálarvin, Kára.

Mentunarliga fjarstøðan millum tey bæði er tó so stór, at tey velja at liva lívið hvør sær, men hittast aftur í Føroyum, sum vaksin.

»Når engle spiller Mozart holder de fri« verður sagt í bókini. Í tí setninginum, sum eisini liggur aftanfyrir heitið á bókini, liggur, at einglarnir gloyma at ansa eftir Lisu, tá hon skal taka avgerð um framtíðina. Tí velur hon Kára frá til

fyrimuns fyrir eina yrkisleið sum sakførari í Keypmannahavn.

Onnur bókin í røðini, Færøblues, kom út í 2008 og snýr seg um Kára og er ein siðmenningar-skaldsøga um unga mannin, og hvussu hann mennist til tað menniskja, sum hann er.

Triðja bókin, Møde i mol, snýr seg um, hvussu tey bæði hittast aftur, nú í 50 ára aldrinum. Lívið, og tær avgerðir, sum tey hava tikið, eru viðgjørðar og bókin er ein roynd at fangað tær tvígildu kenslur, sum eru millum føroyingar og danir í tí felagskapinum og stríðnum, sum eru millum londini í ríkisfelagsskapinum. Hetta hevur rithøvundurin valt at lýsa gjøgnum kærleikssøguna millum Lisu og Kára.

marjun@sosialurin.fo

og um alt, sum tú kanst lesa, er á einum fremmandum máli, hevur hetta sjálvsagt nógv at siga fyrir móguleikan at byggja ein tjóðskaparsamleika upp, sigur Lisbeth Nebelong.

Skammaðist av landsmonnum

Somuleiðis minnst hon, hvussu niðurgerandi donsku marinararnir vóru, tá hon sum 18 ára gomul fór í dans í Havn.

– Eg krympaði meg og skammaðist yvir mínar landsmenn, tá marinarirnir komu og so týðiliga sóu niður á føroyingar, tað kláraði eg slett ikki, sigur Lisbeth Nebelong, sum við tríbóka-verkinum eisini hevur hug at greiða dønum frá Føroyum.

– Danir vita sera lítið um Føroyar, og ein partur av drívmegini hjá mær er eisini at vísa eina aðra síðu av Føroyum, sigur Lisbeth Nebelong.

Hon heftir seg við, at Høgni Hoydal hevur býtt danir og teirra ásjón á føroyingar í tríggar bólkar: Teir sum halda tað er fantastiskt, og náttúran er so flott. Teir sum eru líkaglaðir, og teir,

sum halda, at Føroyar bara eru til fortred.

– Fjølbroyni er fullkomi-liga vekk í hesu myndini. Eg vil gjarna siga søguna um Føroyar, so danir fáa eina meiri fjølbroytta mynd av, hvat Føroyar er. At føroyingar eru nógv annað enn tað, sum Søren Ryge vísir, og at næstan annar hvør borgari í Havn hevur eina akademiska útbúgving. Harumframt at viðurskiftini millum føroyingar og danir er ógvuliga samansett, eins og kenslurnar hjá føroyingum mótvegis Danmark og viðvíkjandi egnum samleika eru tað, sigur Lisbeth Nebelong.

Lært nógv um Føroyar

Í arbeiðinum við tríbóka-verkinum hevur Lisbeth Nebelong lært nógv um Føroyar.

– Tú kanst siga, at eg havi hugt upp á Føroyar upp á fimm ymiskar mátar. Samanumtikið hava teir givið mær vitan til at skriva bøkurnar. Hesir mátarnir at siggja Føroyar upp á, eru sum barn og sum ung, har tað snýr seg um at ansa um-hvørvið, mentan og menn-

iskjuni. Sum journalist, har eg ynskti at kanna Føroyar og mentunarmótið, sum akademikari, har eg royni at skilja eitt nú fullveldis-rørsluna og seta tað inn í ein søguligan og akadem-iskan samanhag og at enda skaldsliga, har alt verður sett inn í ein størri samanhag. Har søga, samfelag, kenslur og royndir verður sett saman til nakað heilt triðja – skaldskapin, sum samstundis kann siga nakað um sambandið millum Føroyar og Danmark og mentunarmóti millum hesar báðar tjóðir.

Í sambandi við research-arbeiði til Færøblues var Lisbeth Nebelong til sjós í 13 døgnum við trolaranum, Brestir.

– Færøblues er ein skaldsøga um menningina hjá Kára – ein sonevnd siðmenningar-skaldsøga. Fyri at skilja Kára, valdi eg eitt nú at fara til skips, fortelur Lisbeth Nebelong. Tað var ein góð uppliving, heldur hon.

– Eg lærði nógv um føroyska mentan, og hvussu tað má hava ávirkað Kára at vera til skips. Hesir menninir, fá-mæltir, men ótrúliga fyri-komandi og fittir, sigur hon.

Hon hevði ikki sjóverk og hevði ein góðan túr.

– Eg spurdi, um eg kundi hjálpa við nøkrum, men skiparin hugdi uppá mínar klønu armar og segði: Nei, við hasum ørmunum, kanst tú einki gera – far tú bara og slappa av, sigur Lisbeth Nebelong.

Ein kærleikssøga

Tríbókaverkið: Når Engle spiller Mozart, Færøblues og Møde i mol er ein kærleikssøga um donsku Lisu og føroyska Kára.

Lisa, sum er dóttir ríkis-umboðsmannin, flytir til Føroya, sum hálvvaksin. Hon hevur verið í Føroyum, sum barn, og tá hittid hon Kára, sum hon fær eitt serligt samband við longu tá. Tey siggjast aftur, tá hon flytir til Føroya, sum hálvvaksin, og gerast góð. Gjøgnum Lisu og Kára lýsir Lisbeth Nebelong kenslur hjá føroyingum, samleikaspurningar og kenslur hjá danskarum við-víkjandi hesum.

Lisbeth Nebelong sjálf flutti til Føroya sum barn, tí pápin skuldi arbeiða hjá Ríkisumboðnum. Sum hálv-vaksin hevði hon ein tørv á at

koma aftur, og fór til Føroya at arbeiða sum læraravikarur sum 18 ára gomul, eftir at hon var liðug við studentar-skúlan. Hon starvaðist á Sankta Frans skúlanum í 1973. Sostatt hevur hon búð í Føroyum sum barn og sum hálvvaksin. Frá 1965 – 1967 og frá 1973-1974. Sum børn og ung eru vit sansalig og hetta eru tvey tíðarbil í lívinum, har hon er sera opin fyri øllum. Føroyar fara tí beint inn í hjartað á henni, greiðir Lisbeth Nebelong frá.

– Hetta var í tveimum ymiskum, men sera sárberum og sansaligum tíðarskeiðum í mínum lívi, har eg sansaði alt. Tí virkaði tað so ógvusligt uppá meg, at vera í Føroyum hesa tíðina, sigur Lisbeth Nebelong. Og tí eru Føroyar ein partur av henni, heldur hon.

Føroyar eru tónleikur

Tónleikurin er eitt gjøgnum-gangandi evni í tríbókaverkinum hjá Lisbeth Nebelong – bæði innihaldsliga og í heitunum.

– Fyri meg er Føroyar tónleikur. Tað stavar móguliga frá Williami Heinesen og hansara søgu um glataðu

spælimentninar, men tónleikur fylti eisini nógv í mínum lívi, tá eg búði í Føroyum, sigur Lisbeth Nebelong.

Hon kendi seg einsamalla, tá hon flutti til Føroya í 1973, men alt broyttist, tá hon kom í kórið hjá Ólavi Hátún, sum í dag er Havnarkórið. Somuleiðis brúkar hon tónleikin til at skapa ein ávísan róma í tríbókaverkinum.

Hóast at Føroyar altíð fer at vera ein partur av henni, kennir Lisbeth Nebelong, eins og Lisa í bókini, at hon altíð fer at vera ein, sum kemuruttanfrá. Hon fer altíð at vera sædd, sum ein gestur og sum ein dani – við øllum, sum tað inniber.

FAKTA:

Lisbeth Nebelong er fødd í 1955 í Keypmannahavn. Hon er vaksin upp í Danmark og í Føroyum. Hon er journalist, rithøvundur, merkonom og Master of Public Management. Hon hevur umframt tær tríggar skaldsøgurnar um Lisu og Kára skrivað bókur um privatøkonomi og Turen går til Færøerne á Politikens forlag.